

**PROGRAMUL ȘCOLII DE TOAMNĂ
„POLITICI SOCIALE ÎN COMUNISMUL ROMÂNESC”**

Ediția a VIII-a

Minoritățile sau naționalitățile conlocuitoare în România comunistă

15-20 SEPTEMBRIE 2023

ZIUA I (15 Septembrie)

12.00-12.45: Ceremonia de deschidere a Școlii de Toamnă, Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, Sighetu Marmăției, Sala de Conferințe

Ana Blandiana, Președintele Fundației „Academia Civică”;

Ilinca Iordache, Coordonator Programe, „Konrad-Adenauer-Stiftung”, București;

Ovidiu Ghitta, Decan, Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai

Claudiu Marian, Director, Departament Studii Internaționale și Istorie Contemporană, Universitatea Babeș-Bolyai

Virgiliu Țărău, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, Cluj-Napoca.

12. 45-14.15

Discursuri în plen:

Csaba Novak Zoltan, Președintele Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, *Minoritățile în timpul comunismului. O agendă de cercetare*;

Matei Gheboianu, Universitatea București, Facultatea de Istorie, București, *Politici educaționale și minoritățile naționale în România comunistă*;

Tamás Lönhárt, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, Cluj-Napoca, *Tratatul de la Helsinki și minoritățile naționale în comunism. Studiu de caz: România socialistă*;

Ionuț Costea, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, Cluj-Napoca, *Comunitatea roma: între „iertare” și afirmarea conștiinței istorice*.

14.30- 16.00: Prânz

16.30 – Discurs 'keynote': Dennis Deletant, Woodrow Wilson Centre for International Scholars, Washington DC, *România sub comunism. Importanța trecutului recent.*

18.00– Tur ghidat în centrul orașului Sighet. *Între un oraș de graniță, o locație simbolică unde se agață harta în cui și o comunitate multietnică.*

19.30 - Cina

ZIUA II (16 Septembrie)

9.30-13.00

Minoritatea maghiară în comunism

Moderator: Ionuț Costea

Csaba Novak Zoltan, Președintele Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, *Muzica Rock and Roll și minoritatea maghiară în România;*

Tamás Lönhárt, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie Și Filosofie, Cluj-Napoca, *Minoritatea maghiară și începuturile comunismului în România;*

Andrea Dobeș-Furtos, Memorialul Victimelor Comunismului din Sighetu Marmăției, *Reprezentanții minorităților în penitenciarul Sighet, 1950-1955.*

13.00- Prânz

15.00- Daniela Popescu, Universitatea București, Facultatea de Istorie, București, *Imaginile „celuilalt”: percepții și stereotipuri despre populația romă în România comunistă;*

16.00– Masă rotundă: De la centru la periferie. *Comuniștii maghiari și politica reprezentării intereselor minorităților*

17.30 – Film și dezbatere: Pulkownik Kwiatkowski (1995, director Kazimierz Kutz)

19.30 – Cina

ZIUA III (17 Septembrie)

9.30- 11.00:

De la reintegrare la emigrare. Comunitatea evreiască din România în timpul comunismului

Moderator: Mihai Maci

Liviu Pleșa, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, București, *Politica de cadre a Securității și problema evreiască*.

Virgiliu Țârău, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie Și Filosofie, Cluj-Napoca, *Un Lenin din Cluj - Kohn Hilel - o biografie politică problematică*.

11.30 – *Tur ghidat al Memorialului Victimelor Comunismului*

13.00- Prânz

15.00 – **Vizită la Casa Memorială „Elie Wiesel”, Sighetu Marmăției**

17.30 – **Film și masă rotundă: Marele Jaf Comunist** (de Alexandru Solomon)

Masă rotundă: Liviu Pleșa, Mihai Maci, Daniela Maci, Ionuț Costea, Tamás Lönhárt

19.30 - Cina

ZIUA IV (18 Septembrie)

9.30- 11.30

Alte minorități în România comunistă

Adriana Cupcea (Tămășan), Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, *Turcii și tătarii în România comunistă*

Laszlo Fozsto, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, *Populația romă în România comunistă*.

13.00- Prânz

16.00- **Workshop:** *Cum se poate integra/comunica istoria minorităților în paralel/context cu istoria majorității?*

17.30- **Film:** Emir Kusturica, *Dom za vesanje (Time of the Gypsies)*, 1988.

19.30- Cina

ZIUA V (19 Septembrie)

9.30-11.30:

Minoritatea germană: de la fascism la deportare la emigrare

Moderator: Virgiliu Țărău

Thomas Șindilariu, Subsecretar de Stat, Departamentul pentru relațiile interetnice, Guvernul României, *Procesele politice din Brașov în anii 1950*

Corneliu Pintilescu, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca, *Cercetări etnografice și vinovății politice ale foștilor membri ai GEG (1938-944) după cel de-al Doilea Război Mondial*

11.30– 13.00 - *Workshop: Tehnici de realizarea și expunere a materialelor vizuale cu referire la viața cotidiană a minorităților din secolul XX* (Corneliu Pintilescu)

Prânz- 13.00-15.00

15.00- 17.00- **Masă rotundă:** *Mobilizare politică în cadrul minorității germane: de la Grupul Etnic German la Comitetul Antifascist*

Corneliu Pintilescu, Mihai Maci, Thomas Șindilariu, Virgiliu Țărău

17.00- Deschiderea expoziției *Pandemii și epidemii din trecut: multilingvism și probleme de comunicare.*

17.30- Film și dezbateri: *Cocoșul decapitat* (de Radu Gabrea)

19.30- Cina

ZIUA VI (20 Septembrie)

9.30- 10.30 - *Comunismul și problema minorităților. O redeschidere a agendei de cercetare*

Discursuri de încheiere:

Daniela Maci, Universitatea Oradea, Facultatea de Sociologie, *Filosofia și Minoritățile în România comunistă;*

Virgiliu Țărău, Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie Și Filosofie, Cluj-Napoca, *Național-comunismul sau internaționalismul. Cât de internațional/național a fost comunismul românesc?*

10.45- 13.45. Film și dezbateri: *Căința* (Tenghiz Abuladze, 1987)

14.00- Prânz

15.30– **Concluzii și ceremonia de închidere a Școlii de Toamnă**